

Amerikai-török kapcsolatok alakulása a közel-keleti geopolitikai változások tükrében

Kutatómunka végzése

Az elméleti probléma relevanciája, szakirodalmi áttekintés: A török külpolitika elemzése során annak változását elemzi a kutatás, Davutoğlu Stratégiai mélység c. művének, illetve a török-amerikai kapcsolatokban bekövetkezett távolodások és közeledések figyelembe vételével. A kutatás elsősorban azt vizsgálja, hogy a hidegháború utáni török külpolitikai törekvések mennyire okoznak törést az évtizedek óta fennálló szövetségi rendszerben (a NATO két legnagyobb katonai erejét adja a két állam), a konfliktusok hatására felbomlóban van-e a szövetségi rendszer, vagy csupán kisebb, a stratégiai partnerséget nem veszélyeztető súrlódásokról van szó. A kutatás eredményeképpen tudományos publikáció, tudományos konferenciaelőadás született, és terepmunka végzésére is sor került.

Használt tudományos módszertan: A kutatás során az amerikai-török kapcsolatok alakulásának vizsgálatára elsődlegesen történeti áttekintés keretében került sor, mely a témában született szakirodalom áttekintésével kezdődött. A szakirodalom szintetizálása, a kronológiai szakaszolás elvégzése, illetve az elméleti keret (Charles Hermann elmélete a külpolitikai változások négy szakaszáról) kialakításával került elvégzésre a török külpolitika elemzése. A kétoldalú kapcsolatokban már ebben az időszakban is megfigyelhetők voltak törések (pl. Johnson-levél), azonban a kétpólusú világrend felbomlásáig ezek a törések nem vezettek éles konfliktusokhoz.

Diszkusszió, következtetések, irodalomjegyzék: A kutatás során az amerikai-török kapcsolatok történeti áttekintésén és elemzésén túl, a legújabb történések és annak kommunikációs megjelenésének vizsgálatára került sor. Előbbi kutatási eredményei alapján tanulmány került megírásra, utóbbi kutatási eredményeit hazai konferencia előadás keretében került prezentálásra. A terepmunka keretében neves professorokkal való konzultálásra, források, szakirodalom gyűjtésére került sor, mely nagyban hozzájárult a kutatás színvonalának emeléséhez. A tanulmány során levont következtetések (a török külpolitika változásai nem eredményeztek alapvető, a nyugati orientációtól elforduló változást) és a külpolitikai változások elemzése további kutatást igényel, bővebb kitekintés (pl. AKP kormány külpolitikájának mélyebb elemzése) elvégzése a további javasolt kutatási irány.

- Aksakal, Mustafa: The Limits of Diplomacy: The Ottoman Empire and the First World War. *Foreign Policy Analysis* (2011) 7, 197–203
- Baser, Ekrem T.: Shift-of-axis in Turkish Foreign Policy: Turkish National Role Conceptions Before and During AKP Rule. *Turkish Studies*, 2015 Vol. 16, No. 3, pp. 291–309
- Baskin, Oran (szerk.): *Turkish Foreign Policy 1919-2006 – Facts and Analyses with Documents*. The University of Utah Press, Salt Lake City 2010
- Cop, Burak and Zihnioğlu, Özge: Turkish Foreign Policy under AKP Rule: Making Sense of the Turbulence. *Political Studies Review* 2017, Vol. 15 (1) pp. 28–38 .
- Davutoğlu, Ahmet: *Stratégiai mélység - Törökország nemzetközi helyzete*. Antall József Tudásközpont, 2014.
- Egeresi, Zoltán: Konfliktusok az amerikai-török kapcsolatokban. In: *SVKK elemzések: 2018/7*
- Hermann, Charles F.: Changing Course: When Governments Choose to Redirect Foreign Policy. *International Studies Quarterly*, Vol. 34, No. 1 (Mar., 1990), pp. 3-21.
- Isyar, Omer Goksel: An Analysis of Turkish-American Relations from 1945 to 2004: Initiatives and Reactions in Turkish Foreign Policy, *Alternatives: Turkish Journal of International Relations*, Vol.4, No.3, Fall 2005
- Kalin, Ibrahim: US–Turkish relations under Obama: promise, challenge and opportunity in the 21st century, *Journal of Balkan and Near Eastern Studies*, 12:1, (2010) pp. 93-108
- Kirişçi, Kemal, "Turkey and The United States: Ambivalent Allies", *Middle East Review of International Affairs (MERIA) Journal*, Volume 2, No:4, (November 1998).
- Magyarics Tamás: *Az Egyesült Államok külpolitikájának története - Mítosz és valóság: Érdekek és értékek*. AJTK, 2014.
- Omer Goksel Isyar: An Analysis of Turkish-American Relations from 1945 to 2004: Initiatives and Reactions in Turkish Foreign Policy. In: *Alternatives: Turkish Journal of International Relations*, Vol.4, No.3, Fall 2005
- Önal, Buket, "Türkiye-Amerika İlişkilerinde "Stratejik Ortaklık"tan Nereye? (Future of "Strategic Partnership" in Turkish-American Relations)", *Atatürk Üniversitesi, Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi Enstitüsü Dergisi*, Cilt V, Sayı 2, (Temmuz 2006): 151-177.
- Park, Bill: *Modern Turkey – People, state and foreign policy in a globalized world*. Routledge, 2012
- Park, Bill: US—Turkish Relations: Can the Future Resemble the Past? *Defense & Security Analysis*, 23:1, (2007) pp. 41-54.
- Seydi, Süleyman: Turkish—American Relations and the Cuban Missile Crisis, 1957-63. In: *Middle Eastern Studies*, Vol. 46, No. 3 (May 2010), pp. 433-455
- Tol, Gönül: The Turkish-U.S. Relationship - Current Tensions and Future Prospects, *Friedrich-Ebert-Stiftung* 2018 June
- Türkmen, Fusun: Turkish–American Relations: A Challenging Transition. *Turkish Studies* Vol. 10, No. 1, 109–129, March 2009
- Yavuz, Hakan M., 'Turkish Identity and Foreign Policy in Flux: The Rise of Neo-Ottomanism', *Critique*, (Spring 1998): 19-41.
- Wendt, Alexander: Constructing International Politics. *International Security* Vol. 20, No. 1 (Summer, 1995), pp. 71-81.

**INNOVÁCIÓS ÉS TECHNOLÓGIAI
MINISZTERIUM****Új Nemzeti
Kiválóság Program****NEMZETI KUTATÁSI, FEJLESZTÉSI
ÉS INNOVÁCIÓS HIVATAL**